

WALDNER, DAGMAR

**Något om kinematografisk litteratur i
allmänhet samt en del teknisk hithörande i
synnerhet.**

S.l.

EOD – Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 10 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400-till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
- Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
- Skriv ut enstaka sidor eller hela boken.
- *Sök:* Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
- *Klipp & klistra:* Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkoren på svenska: <http://books2ebooks.eu/odm/html/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 30 bibliotek från 12 europeiska länder denna service.

Mer information finns tillgängliga via <http://books2ebooks.eu> alla boken.

- <http://search.books2ebooks.eu/>

Till Kgl. Biblioteket

Teat.
Fotograf.
(30.1)

SÄRTRYCK UR NORDISK TIDSKRIFT FÖR FOTOGRAFI, HÄFT. 11 o. 12, 1921

Något om kinematografisk litteratur i allmänhet samt en del teknisk hithörande i synnerhet

av Dagmar Waldner

Svenska Kinematografiska Sällskapets bibliotekarie

Att något är ett »framsteg» hör till de omdömen, som man måste underkasta en noggrann undersökning, för att kunna påvisa de fakta, som ådagalägga påståendet. Om man emellertid ej syftar högre än att därmed beteckna människans herravälde över naturen, så kan man visserligen gå med på att det sistförflutna århundradet och kanske ännu mera det nuvarande uppvisar icke blott en stegring uti summan av framåtskridande, utan verkligen frambragt vetenskapliga uppfinningar och värden, som alltid torde komma att hävda sin rangplats inom kulturen. Kinematografien är ett sådant framsteg, även om det funnits tider, som låtit världen förgäta, att den framsprungit ur allvarlig, vetenskaplig forskning, mödosam oförtruten strävan, ja, att förhållandena i stort sett äro sådana, att kulturen endast med de största svårigheter kämpar sig fram, hävdar sin plats.

Kinematografien är framför allt en praktisk vetenskap, många kalla den t. o. m. endast en hjälpvetenskap. Frågan är dock, om icke båda uttrycken har sitt berättigande, ty både i det ena som det andra fallet ställer den in sig omedelbart på livet självt. Det finnes redan, trots dess ungdom, knappast något område inom detta och naturen, som icke tagit kinematografien i sin tjänst. PORSTMANN betecknar den ju också i en artikel »Filmen som instrument»¹ såsom »en av det tekniska tänkandets centra». (»Konzentrationskerne des technischen Denkens.») Denna kinematografiens mångsidighet är en av orsakerna till att det särskilt inom den kinematografiska litteraturen har varit mycket svårt att finna sig tillrätta. Ytterligt sällan hittar man nämligen någon bok eller skrift, som uteslutande och någotsånär grundligt befattar sig med ett visst kinematografiskt område av vetenskapligt värde. Söker man dylikt får man gå till de lärda institutionernas publikationer eller till specialuppsatser i den värdefullare facktidskriftslitteraturen, som haft nytta av eller trott sig få användning för kinematografien. De belletristiska tidskrifter, som öppnat sina

¹Se Industritidn. Norden 1920. H. 20. »Tidens syntes i filmen.»

Ar. 22/1

spalter för tillfälliga kinematografiska spørsmål, synes ej heller ha gjort detta på grund av någon djupare förståelse för kinematografiens betydelse. Observera: icke »film» eller »biograf», mellan vilka tre ännu de allra flesta personer, t. o. m. inom de högst bildades led, sätta likhetstecken. Film- eller biografpressen är emellertid en litteratur alldeles för sig. Att i dess spalter finna något av djupare intresse för vetenskaparen hör till undantagen, såvida inte någon sådan vill slå sig på studiet av den mänskliga psykens beskaffenhet inför filmen som nöjesmedel.

Det är därför på ett mycket tidigt stadium av mitt eget intresse för kinematografien, som jag kom till den slutsatsen, att skall man överhuvudtaget tränga in i studiet av denna moderna företeelse, lära sig verkligen behärska området, så måste man skaffa sig en biografisk överblick. Jag hade redan hunnit ett gott stycke på väg, när jag gjorde bekantskap med D:r PAUL LIESEGANG i Düsseldorf, vilken torde vara den mest beläste och störste kännaren på hithörande, inbegripet kinematografisk-fotografisk källskriftslitteratur. I sin »Handbuch der praktischen Kinematographie», upplagorna III o. VI, publicerar han också de första allmänna litteraturförteckningarna, hänvisande till HOPWOOD och COHN¹. HOPWOOD (se nedan FOSTER) har gjort sig särskilt förtjänt just genom ett kronologiskt ordnat register över huvudsakligen historiska källskrifter samt patenter, vilket tyder på en för den tiden ovanlig beläsenhet och en allvarlig forskarvilja. PAUL LIESEGANGS källskriftshänvisningar i sammandrag finnas tyvärr ännu ej tillgängliga i tryck. Genom att emellertid till min disposition älskvärt ställa en lista och en stor del särtryck på de utav hans publikationer, som innehålla dem, har jag så småningom kunnat införliva dem med min internationella bibliografi, som jag, om tiden tillåter, så småningom tänker utge med en specialavdelning för dylikt.

Bland redan utgivna förteckningar över allmän kinematografisk litteratur ber jag dessutom få nämna: 1915. DAGMAR WALDNER, »Filmen som kulturfaktor». 1917. D:r ERWIN ACKERKNECHT, »Die Lichtspielbühne im Dienste der Schule und Volksbildung»² (bara tysk). 1919. D:r MARTIN WEISER, »Medizinische Kinematographie». 1920. F. PAUL LIESEGANG, »Wissenschaftliche Kinematographie» (se nedan). Ytterligare mindre förteckningar på en eller ett par sidor ha dessutom utgivits, men som de icke ha någon betydelse för denna tidskrifts läsare, kunna vi här förbigå dem.

Hur svårt det i själva verket är att komma över värdekinematografisk litteratur visar med full tydlighet en utredning, som företagits av en stor teknisk förening³ i syfte att för införande av skol- och yrkesundervisning med filmens hjälp bereda intresserade en översikt av situationen bl. a. genom litteraturhänvisning. Summa summarum 8 böcker blev det mer än magra resultatet, däribland en filmkatalog och

¹COHN är jurist och har mig veterligt ej publicerat något sammandrag av de rikliga litteraturhänvisningar han givit i sina arbeten.

²Fortsättning är under utgivande. Kopian av manuskriptet härtill har välvilligt ställts till Sv. Kin. Sällskapets bibliotekaries förfogande.

³AwF i »Der Betrieb» 1920. II. H. 11.

Ufas propagandabroschyrer för sin »Kulturabteilung», som säger sig ha tagit till uppgift att positivt främja vetenskaplig¹ och skolkinematografi.¹

Det finns emellertid som bekant många sätt att göra detta på! Att det förakt, den intresselöshet, som hittills varit det utmärkande ifråga om teoretiska studiers bedrivande jämte de praktiska, särskilt på detta område, börjat vika för insikten om de förstnämndas ofrånkomlighet är ett glädjande faktum.² Det ena universitetet, den ena högskolan efter den andra tager upp frågan om upprättandet av lärostolar i kinematografi. Det är ej heller mer än knappa två månader sedan, som t. o. m. på filmfackets eget initiativ, den första europeiska »Filmhögskolan» slog upp sina portar i München, under sådan ledning och i samarbete med institutioner av sådant anseende, att man kan våga taga den fullt au sérieux.

För den oinvidde eller stora allmänheten att bedöma, vilken litteratur inom kinematografiens (filmens o. biografens) område, som kan tagas på allvar eller förtjänar förtroende, har alltid varit en mycket svår sak. Ty de affärs- och specialintressen, som här i stort sett diktera lagarna, ett sällsynt skickligt utnyttjande av reklamtilfället, resp. förmågan att dölja avsikterna, gör att man här får se opp alldeles särskilt och anlägga synpunkter, vilka, för den icke vetenskapligt skolade och därför s. a. s. av naturen mindre skeptiske läsaren, torde vara rätt så främmande. Jag vill härmed på intet sätt nedsätta en hel del arbetens värde i och för sig, men anser mig av skäl, som det här skulle föra för långt att utveckla, dock böra nämna detta, innan jag övergår att ge en liten översikt av den tekniska litteratur, som jag skulle vilja förorda vid val t. ex. av ett litet handbibliotek. Till arbeten inom den konstkritiska eller annan specialfackliga kinematografien, kanske kan bli tillfälle återkomma en annan gång.

Då, vad den ene eller andre kan finna bra eller bättre är och förblir beroende på vars och ens subjektiva uppfattning, är det kanske lämpligast taga författarna i alfabetisk ordning inom resp. språkområde. Det är då en egendomlig tillfällighet, att D:r KARL FORCHS: Der Kinematograph und das sich bewegende Bild, (m. 151 Abb. Wien und Leipzig. Hartlebens Verl. 1913. 240 s. 8:o. Mk 4 + krigstillägg)³ kommer att nämnas först. Jag har nämligen ännu icke hört någon, vare sig »vän eller fiende» som ej betecknat den boken som ännu i dag en av de värdefullaste, som den rent tekniska kinematografiska litteraturen överhuvudtaget uppvisar. Väl redan på grund av sin ställning, inom patentverket i Berlin sysslar han övervägande med den konstruktiva utvecklingens gång sedd mot patenten som bakgrund. Ehuru strängt vetenskapligt, innehåller arbetet dock delar, som gör den tilldragande från långt framskriden lekmannasynpunkt. FORCH är även en av »Kinotechniks»¹ bärande namn och har på grund av sina förtjänster, liksom även D:r KONRAD WOLTER, dess redaktör, kallats att beträda lärareposten vid ovanstående »Filmhögskola».

¹Hur noga man bör vara ifråga om orientering ger en polemik i »Film-Kurier», Berlin., (No 88. 97. 121 m. fl.) »Der Krebschaden an der Lehrfilmbewegung» besked om.

²Sv. Kin. Sällskapets bibliotek togs förra året i anspråk av 315 personer, ett för vårt lilla land anmärkningsvärt intresse, om man betänker den korta tid, som det varit i verksamhet.

³Priserna utan förbindelse på grund av valutaväxlingarna m. m.

Om A. LASALLY påstås det »att han säger vad ingen annan vågar», vilket uttryck, som »lässt tief blicken», givetvis skulle tillförsäkra hans arbeten ett speciellt intresse, om de icke ändå skänkte läsaren både behållning och nöje. Något ovanligt har jag i varje fall icke kunnat upptäcka i »Bild und Film im Dienste der Technik». I Enzyklopädie der Photographie, Heft 91, II Teil Betriebskinematographie, m. 50 Abb. im Text. Halle a/S. Wilh. Knapp, 1919. 247 s. 8:o. Pris Mk. 12:60 plus 10 %.

Den är uppdelad i III grupper, varvid den första behandlar filmens användning vid mätningar, rörelsestudier, bildförstoring ur filmnegativet, den tekn. föredrags- o. lärofilmen, propagandafilmen och filmen som hjälpmedel för den resande ingenjören. I anslutning härtill betraktelser över spelfilmen med teknisk bakgrund, biografindustri och reformrörelsen. Grupp II behandlar filmupptagningens tekn. utförande. Grupp III rör sig slutligen om apparaterna, framkallningen, kopieringen, kinematografisk specialteknik, tricks etc. Illustrationerna kunde varit bättre, men beror detta kanske på krigsförhållandena.

Till kinematografiens klassiska verk räknas D:r H. LEHMANN: »Die Kinematographie, ihre Grundlagen und ihre Anwendungen.» 69 Abb. I »Aus Natur und Geisteswelt», I uppl. Bd. 358, 117 s. Leipzig. Teubner, 1911. Pris Mk. 1:— plus krigstillägg. II uppl. 1919, 104 s. utg. av D. MERTÉ, Pris Mk. 2:15.

När den första gången kom ut i den lätthanterliga, trevliga form Teubner består serien »Aus Natur» etc. var den så gott som ensam i sitt slag, ett förträffligt koncentrat av det rika ämnet, lättfattlig och lättläst även för den stora publiken. D:r W. MERTÉ, en kollega till förf. den tid denne var hos Zeiss, har försett arbetet med värdefulla kompletteringar. För att emellertid kunna bibehålla formatet och ändå ge en beskrivning över de moderna kinematografiska forskningsmetoderna har den nye utgivaren väsentligt fått inskränka på originalupplagans rent teoretiska och matematisk-fysikaliska spekulationer. Tyvärr har på denna grund även D:r LEHMANN av många högt uppskattade inledning, avhandlande uppfinningarnas systematik, måst bortfalla. I övrigt är den sig lik och hävdar ännu i denna stund sin rangplats som en förstklassig, samvetsgrann framställning av kinematografiens fysio- och psykologiska grundval och betingelser, vetenskapliga mål och medel. För den praktiske filmfackmannen är den dock alltför summarisk och det märks att bearbetaren, vad beträffar den tekniska framställningen av apparaterna och filmen, kännedomen över huvudtaget om filmindustrin och biografreformen icke alldeles känner sig »som på sin mammas gata»! Dessa delar skulle givet i sin moderniserade form vunnit på samarbete med män av facket. För den, som vill gå mera på djupet i filmtekniska spørsmål, kan icke nog varmt D:r PAUL LIESEGANGS nya omarbetning av Handbuch der praktischen Kinematographie,² V upplagans II del, nu bärande namnet

¹D. K. G:s (Deutsche Kinotechn. Ges.) organ. Den enda vetenskapliga filmtidskriften i världen. Red. Moltkestr. 1. Berlin-Lichterfelde. III årg. pågår.

²»Handbuch der praktischen Kinematographie», m. 158 Abb. 353 s. 8:o. Leipzig, M. Eger, 1919, Mai. VI uppl. Pris Mk. 28:80 = Kr. 10:—.

»Wissenschaftliche Kinematographie», m. 146 Abb. 352 s. Leipzig, M. Eger, 1920. Augusti. Pris kltb. Mk. 57:60 = Kr. 10:—, rekommenderas. Till slutkapitlen, som handla om dels »negativets fullbordande», dels om: Hur vetenskapen och skolorna begagnar sig av kinematografien har förf. samarbetat med den kände filmexperten, D:r KARL KIESER och Prof. O. POLIMANTI, den senare mest känd såsom författare i medicinska och biologiska ämnen. Litteraturförteckningen innehåller i huvudsak originalarbeten motsvarande arbetets vetenskapliga karaktär, vilket icke är det minst värdefulla. Klart och redigt disponerad, som en handbok bör vara, kommer härtill även fördelarna av ett sorgfälligt uppställt sak- och personregister. LIESEGANGS arbeten bära alltid prägeln av att vara väl genomarbetade. Vilket, inom ett område där utvecklingen skenar åstad som här, där allting är idel hast och oro, materialet överrikt, förhållandena enastående, egenartade, ställer fordringar som få på en författares ihärdighet, flit och — nerver. Framställningen är icke förty; liksom om dömena, välgörande lugn och saklig. Omfattningen så fullständig man med hänsyn till kriget rimligtvis kan önska. Kort sagt! LIESEGANGS böcker höra till de få, som skarpt bryta av mot det myckna på detta område av dagssländenatur. Det är arbeten av det befruktande slag till vilka det alltid lönar sig att återkomma uti de regelbundna litteraturhänvisningarna, även långt efter det de anmälts för första gången, I D:r med. MARTIN WEISERS »Medizinische Kinematographie», m. 24 Abb. 154 s. 8:o. Dresden & Leipzig, 1919, 1. Jan. Th. Steinkopf. Pris Mk. 5:50 = Kr. 2:20. finna vi en lika originell som förträfflig uppställning av ett rikligt material värdefulla fakta ur andras och egen fatatur, väl ägnad att giva läsaren impulser till självständiga spekulationer. Om boken dock egentligen kan betraktas som ett avslutat helt, låter jag vara osagt. Den bär snarare karaktären av en bygglåda (i fortsättningsserier) men som sådan av största värde genom sin koncentrerade form — smärre kapitel, enkelt och lättfattligt givna överblickar, intressanta även ur andra synpunkter än dem bokens titel låter förmoda. Bara för sin praktiska uppställnings skull av litteraturen t. bl. a. Normalkinematographie, Aufnahmetechnik, Die Filmverarbeitung, Mikro- u. Röntgenkinematographie, Hochfrequenz u. Funckenkinematographie etc. borde boken finnas i varje filmintresserads boksamling.

CROY, HOMER. »How Motion Pictures are Made.» Illustrated. 366 s. 8. New York & London. Harpers & Brothers, 1918. Pris kltb. Kr. 22.—.

FOSTER, R. B. B. Sc. Barrister at Law of Lincolns Inn. »Hopwoods Living Pictures», Their history, photoproduction, and practical working, with classified lists of British Patents and Bibliography. * ** 370 s. 8. London, 1915. The Hatton Press Ltd. Pris kltb. 6.75.

NEW-YORK INSTITUTE OF PHOTOGRAPHY. A Condensed Course in Motion Picture Photography, with Special Chapters by Research Specialists of the Research Laboratories of Eastman Kodak Co. Edited by Charles, Wilbur Hoffman, Formerly

* = Standardverk.

** = Innehåller värdefull litteraturförteckning.

Cinematographer for Thanouser, Edison, Pathé, World Film Cities and U. S. A.: Government and *Carl Louis Gregory*, FRPS. Formerly Chief Instructor in Cinematography Signal School of Photography, Columbia University, N. Y. Publ. by N. Y. Inst. of Photogr. 141 West 36th Street. N. Y. City 1920. April 382 p. rikt ill. Kr. 20.—.

HULFISH, DAVID S. Technical Editor, »Molography», Telephone and Motion Picture Expert, Solicitor of Patents. »Motion Picture Work.» A general treatise on picture taking, picture making, photoplays, and theatermanagement and operation. Illustr. Chicago. Amerikan Technical Society, 1915. I delen 282 s. II delen 297 s. Pris klb. Kr. 15.—.

LESCARBOURA, AUSTIN C. »Behind the Motion Picture Screen.» Över 300 illust. 424 s. 8. New York, 1919. March. Mumm & Co. Pris klb. Kr. 20.—.

RICHARDSON, FRANK HERBERT, Projection, Engineer. »Motion Picture Handbook.» A guide for managers and operators of motion picture theatres. Illustr.* New York City, 1916. December. III uppl. 686 s. 8. Moving Picture World. Pris 4.—.

TALBOT, FRED A. Practical Cinematography and its Applications. London. Heinemann. 1913. 274 s. 3 s. 6 d. illustr.

Av ovanstående vända sig FOSTER—HOPWOOD, HULFISH, GREGORY och RICHARDSON i första rummet till den tekniske fackmannen. CROY och LESCARBOURA stå i en klass för sig med så många likheter i ämne som framställning, att det är fullt tillräckligt om man blott skaffar sig den ena. Priset på de amerikanska böckerna är ju också något att tänka på i dessa depressionstider.

Såväl den ursprunglige som den av FOSTER omarbetade HOPWOOD äro i Europa mycket efterfrågade arbeten, utgivna som de äro med vanlig god engelsk typografisk utstyrelse. Kapitlen VII om Pictures in Colours, VIII Speaking Pictures, samt IX o. X Legal Matters (lagar, förordningar, copyright) äro helt och hållet nya. De föregående delvis omarbetade och försedda med tillägg i avsikt att få dem quite up to date. HOPWOOD förefaller, att döma efter hans eget förord, själv belåten med omdaning, vilket kanske icke är det minst betydelsefulla. Annonserna inuti texten störa och hade kunnat undvikas. RICHARDSON — Amerikas FORCH, fast torrare och nästan överflödande i sin detaljrikedom — och GREGORY äro båda sitt lands förnämsta auktoriteter, vadan man knappast behöver mer än instämma med dem, som beteckna deras arbeten »såsom verkliga fynd av vetande och kunnande». Att det var framstående tyska vetenskapare, som yttrade sig sålunda, bara detta säger inte så litet.

HOMER CROY förfogar över en både lätt och lekande penna; icke utan den satiriska udd, vartill ämnet så ofta osökt inbjuder. Det är journalistisk fart över framställningen, särskilt i den historiska delen, där han återger relationer från personer, som han träffat och vilka varit med från början. Här kommer han sålunda med en hel del nytt, vad beträffar filmens amerikanska genombrott. Medan HULFISH, bok

mera bär karaktären av en uppslagsbok, däri man mycket ordentligt bemödar sig om att ge svar på alla frågor, som falla inom filmens två stora huvudområden, fabrikationen och förevisningen, samt belyser detta med utförliga tabeller, diagram och bilder i en stil, som icke så litet smakar amerikansk affärsmässighet, så förefaller hos CROY bilderna snarare vara det medium, omkring vilket texten grupperar sig. Fastän CROY behandlar i många stycken nästan precis detsamma som HULFISH i sin ohanterliga »filmbibel» känner man varken tyngd eller pekpinne. I motsats till HULFISH ock LESCARBOURA har han dock sparat sig mödan av register, vilket alltid är en nackdel i ämnen som dessa, även om bokens karaktär ej direkt påfordrar det.

LESCARBOURA säger sig söka hålla den gyllene medelvägen mellan den tekniska djupsinnighet och den populära framställning som snarare tjänar underhållningen än upplysningen. Att detta ej håller streck är ingalunda bokens minsta förtjänst, ty den ger en utmärkt god inblick i nutida amerikanskt filmväsende, vartill kommer ypperligt illustrationsmaterial, som emellertid fordrar tekniskt underlag hos läsaren, för att fullt kunna uppskattas. Men uppställningen i kapitel med svårlästa ingresser på glansigt papper i »petit», i stil med orienteringen över följetongen för nytilkommande prenumeranter i veckobladen, verkar affekterat, trots den värdade typografiska utstyrelsen.

Vad nu till sist TALBOTS beträffar, så kan den betecknas såsom alldeles förträfflig i sitt slag. Den tar sig nämligen alldeles särskilt an amatörkinematografien och den instruktiva filmen. Sedan han skrev sin första bok: »Moving Pictures, how they are made and worked», (1912) har han tydligen från journalistisk färdighet övergått till verklig kunskap och är hans senaste arbete ett bevis så gott som något på kinematografiens förmåga att tjusa och verkligt fångsla dem, som trängt in i dess sanna väsen och möjligheter.

Amatörerna ha inom filmen hittills intagit en relativt blygsam och obeaktad ställning, så tillvida som — arbeten inom denna litteratur äro få, för att icke säga inga — åtminstone ej av betydighet. Men liksom inom den vanliga fotografien, arbeten av högsta klass företrädesvis äro att söka bland de oberoende utövarna eller amatörerna, för vilka det icke spelar någon roll, vad de kosta på sig av tid och ansträngningar, blott arbetets kvalitet motsvarar de högsta fordringar, så söker TALBOT bevisa att förhållandena äro enahanda inom kinematografien. Bland framstående amatörer nämner han Sir HUBERT VON HERKOMER och hans insatser ifråga om regi och belysningsteknik m fl. Han försummar ej påpeka att de instruktiva filmerna mycket högt uppskattas som inlägg i de vanliga biografprogrammen, varför numera också fullt acceptabla priser äro att påräkna för hithörande alster, säkerligen ett »framsteg» värt att hälsas med odelad glädje, samtidigt som det utgör en lockelse att fortsätta på den inslagna vägen. Genom sina intressanta skildringar av olika tillvägagångssätt, det förträffliga bildmaterialet, en lättflytande stil och verklig hänförelse för ämnet, är han en synnerligen angenäm bekantskap att göra även för yrkesutövarna. Hans förslag angående instiftande av *nationella* forskningsinstitutet till fromma för

de instruktiva filmernas framställning, i likhet med MAREYS i Paris förtjänar tagas under allvarligt övervägande.

Ifråga om t. ex. de pedagogiska, psykologiska teoriernas klarhet tjänar han dock icke praktiken i samma höga grad som tyskarna, vilka i gengäld sakna en del egenskaper i sin hithörande litteratur, som ger Talbots värde.

Vi skulle nu här sätta punkt, om ej först den frågan måste besvaras, varför den franska litteraturen utelämnats? Uppriktigt sagt, så känner jag inte till något modernt¹ av ovannämnda slag. LÖBELS, DUCOMS, TRUTATS, m. fl:s arbeten äro totalt föråldrade, varför det ej lönar sig spilla tid på dem annat än av historiskt intresse. LÖBEL har nyligen gjort en utländsk studieresa, varunder han förklarat sig insamla material för ett nytt arbete. Det är icke utan en viss spänning man motser ett dylikt av franskt ursprung. Ty det är onkeligen en mycket stor lucka det gäller att fylla, vilket är ovärdigt ett land som kallar sig »kinematografiens vagg», som uppvisat sådana stormän som MAREY, DEMENY, BULL, COMMANDON m. fl. och inom sina landamären hyser världens förnämsta institut för vetenskaplig kinematografi.

Stocksund i Nov. 1921.

¹Vore mycket tacksam få veta om någon annan är bättre orienterad, liksom för alla uppgifter, som kunna komma min bibliografi tillgodo.

www.books2ebooks.eu